

7 Temmuz 2010 Çarşamba

...

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.28

BAŞKAN : Başkan Vekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER: Fatih METİN (Bolu), Harun TÜFEKÇİ (Konya)

----- 0 -----

...

4- Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/892) (S. Sayısı: 524) [\(x\)](#)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen tasarının geçen birleşimde ikinci bölümünde yer alan 23'üncü maddesi kabul edilmişti.

24'üncü madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

...

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2 Temmuz 2010 tarihinde, yani geçen hafta cuma günü Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu Tasarısı üzerinde görüşmelere başladık.

Bu tasarının 1'inci maddesi üzerinde verdiğimiz önergede aldığım söz üzerine yaptığım konuşmada, Sayın Dışişleri Bakanının 90'lı yıllarda yazmış olduğu bir makaleden alıntılar yaparak, onları Parlamentonun bilgisine sunarak Sayın Bakana bazı sorular sormuştum.

Sorularım şuydu: Cumhuriyeti kuran kadroları, cumhuriyet devrimlerini inkâr eden, cumhuriyet devrimlerinin Türk toplumuna âdeta ayak bağı olduğunu ifade eden ve cumhuriyeti kuran kadroları psikolojik dengesizlikle suçlayan bir yaklaşıma sahip olan bu makalenin Sayın Bakan bugün arkasında mıdır? Sayın Bakan cumhuriyetin değerlerini ne kadar içselleştirmiştir? Türk dış politikasına yön verirken cumhuriyetin değerlerinden ne kadar güç almaktadır?

Bu makale 90'lı yıllarda yazılmıştır. Olabilir; o yıllarda öyle yazmıştır, bugün Sayın Bakanın düşüncesi farklı olabilir. Bu düşüncesindeki farklılaşmayı ifade etmesinden de mutlu olacağımı ifade ettim. Tasarının 1'inci maddesinde bunu söyledim. Tasarının 23'üncü maddesine gelinceye kadar Sayın Bakanın bu konuda yapmış olduğu herhangi bir açıklama yok. 23'üncü madde üzerinde Sayın Kamer Genç'in yaptığı konuşmada, Sayın Genç benim konuşmamdan yaptığı alıntılarla Sayın Bakana benzer soruları yöneltmiş, Sayın Bakan bunun üzerine söz alarak çok ağır cümlelerle Sayın Genç'i eleştirmiştir. Şüphesiz o ağır eleştirilere Sayın Genç uygun bir şekilde bir değerlendirme yapıp cevap verir, ben onun için huzurunuzda değilim ama Sayın Bakanın Sayın Genç'in eleştirilerine karşılık vermiş olduğu cevap "siyasette amaca ulaşmak için her yol mübahtır" yaklaşımını akla getiriyor. Sayın Bakan diyor ki: "Ben o makalenin hiçbir yerinde

cumhuriyetle bir problemim olduğunu ifade etmedim. Nereden çıkarıyorsunuz? Bu cümleler var mı?” Şimdi, ben o cümleleri tekrar okuyorum. Evet “cumhuriyet” kelimesi geçmiyor ama bu tip, böyle, bu okunan makaleyi anlayamayacak seviyede Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerini görmüş olmasından dolayı Sayın Bakana üzüntülerimi ifade ediyorum; cümleler şu; Sayın Bakan, Huntington’ın medeniyetler çatışması tezi etrafında ortaya koyduğu “Türkiye ne Batılı olabilmıştır ne Doğulu olabilmıştır. Türkiye İslam dünyasıyla Batı dünyası arasında parçalanmıştır, parçalanmış bir toplum yapısı vardır. Kemalizm başarısızlığa uğramıştır. Türkiye laikliği bir kenara atsın. Türkiye İslam dünyasının liderliğine oynasın.” Huntington’un tezi budur. Sayın Bakan Huntington’un bu tezine sahip çıkar “Türk aydınınının bunu iyi bilmesi, iyi tespit etmesi gerekir.” der ve devam eder, kendi cümleleriyle okuyorum: “Türk toplumunda son iki asırdır yaşayan elit kitle ilişkisi son derece çarpık bir düzlem üzerinde gelişmiş ve parçalanmış bir toplum yapısı ortaya çıkarmıştır. Parçalanmış toplum yapısının en önemli nedeni, güçlü bir medeniyet birikimine sahip bir toplumu başka bir medeniyete kuyruk yapmak isteyen elitin yaşadığı psikolojik dengesizlik hâlidir.” Türkiye’de, Türk toplumunda dönüşümü sağlayan bizatihi cumhuriyetin kendisidir. Cumhuriyet projeleridir. Cumhuriyetin projesi, Türk toplumu için ortaya koyduğu proje, modernleşme projesidir. Modernleşme uygulamada “Batılılaşma” olarak ifadesini bulmuştur. Bu çerçevede birçok yasal düzenleme yapmıştır Türkiye Cumhuriyeti. Medeni Kanun’u almıştır. Çok önemli bir değişikliktir. 1937 yılında Anayasa’sına laiklik ilkesini koymuştur. Laiklik ilkesinin başlangıcı aslında Medeni Kanun’un kabulüdür.

Bakın, dönüşüm bununla başlıyor. Sayın Bakan bu dönüşümü “Büyük bir medeniyete sahip bir toplumu bir başka medeniyete kuyruk yapmak isteyen anlayış” olarak tanımlıyor. Bu, cumhuriyetle, cumhuriyet devrimleriyle, cumhuriyetin ilkeleriyle problemi olan bir anlayışı yansıtmaktadır. Eğer Sayın Bakanın cumhuriyetle herhangi bir problemi yok ise -bu payı yine bırakıyorum Sayın Bakana- 23 madde süren görüşme içerisinde şu kürsüye gelip veya yerinden söz alarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun, konuşmanızı tamamlayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – “Hayır, öyle değil veya o zaman belki öyle söylemiş olabilirim bir entelektüel tartışma çerçevesinde ama ben cumhuriyet devrimlerinden güç alıyorum, ben laiklik ilkesini benimsemiş bir insanım.” demesini beklerdik. Bunu söyleyemedi. Bekliyorum, hâlâ söylemesini bekliyorum. Yani Sayın Kamer Genç’e “Nerede o cümle? Öyle bir şey yok orada.” diyerek...

RECEP KORAL (İstanbul) – Var mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – “Güneşi balçıkla sıvayamazsınız, bu mızrak bu çuvala sığmaz...”

Sayın Bakandan açıklama bekliyorum. Cumhuriyetten güç alıyor mu; yoksa, cumhuriyet Türk toplumu için o makalede ifade ettiği gibi hâlâ bir ayak bağı mıdır?

Sözlerimi burada bitirirken hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DIŐIŐLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU – Sayın BaŐkanım, sayın milletvekilleri; ben her Őeyden nce Sayın Akif Hamzaçebi'ye bu konuda açıklama firsatı verdiği için teşekkür ederim.

Böyle bir...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bana teşekkür etmedin.

DIŐIŐLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – nk siz saptırmıŐtınız.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim?

DIŐIŐLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Siz farklı alıntılar yaparak Şey yapmıŐtınız. Müsaadenizle cevabı vereyim.

Şimdi, son iki yüzyıl, gerçekten Türk toplumunun kültürel dönüşümü bakımından belki de tarihte çok az millete rastlanır bir dinamizm yaŐandĐı bir dönemdir ve bununla ilgili de büyük bir literatür vardır, büyük bir edebiyat birikimi vardır. 19'uncu yüzyılda, Yeni Osmanlıcılıktan yeni Türkçülüğe geçiŐten modern döneme kadar böylesine dinamik bir literatüre sahip olan başka ikinci bir toplum neredeyse yok. Burada kastettiğim, artık sosyolojide neredeyse bir alt bilim dalı olmuŐ gibi olan, alt konu olmuŐ olan aydın-halk ilişkisi bağlamında, merkez-evre ilişkisi bağlamında yaŐanan gerilimdir. Burada bir cumhuriyet eleŐtirisi olmadĐı gibi, bir modernleşme eleŐtirisi dahi yoktur. Çünkü bizim bakıŐımızda modernleşme salt Batı medeniyetiyle izah edilebilecek bir Şey değildir. Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün konuŐmalarına baktĐınızda da "medeniyet" kavramı salt Batıyla zdeŐleŐtirilmez. O bakımdan, siz, eğer böyle bakarsanız Yaban romanını yazan Yakup Kadri Karaosmanoğlu'na da "cumhuriyet karŐıtı" diyeceksiniz. Peki, bu yaklaŐımla cumhuriyetin Kurucu Meclisinin yapısına baktĐınızda o Kurucu Meclisin yapısında bütün o unsurları görmez misiniz? Ben, o Kurucu Meclisin her birini, hangi görüŐe, hangi ideolojiye sahip olursa olsun her birini Türk milletinin en onurlu öncüleri olarak görüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhuriyetin bütün değerlerini, elitizmi değil. Benim karşı ıktĐım elitizmdir. Elitizm de nedir? Aın, büyük bir literatür var. Beşir Fuat'ı okudunuz mu, Beşir Fuat'ı? Fransa'ya gidip birtakım ideolojik çalıŐmalardan sonra kendi toplumuna yabancılaŐtıĐı... Bir anlamda yine de sayĐı duyarım, büyük bir arayıŐın ismidir. Ama intihar eden Beşir Fuat'ı ya da Ahmet Rıza'yı. Döndüğü zaman Meclisi Mebusan BaŐkanı olmuŐtur. Ama halkla yaŐadĐı gerilimi bilir misiniz Ahmet Rıza'nın, materyalizm ve pozitivizm çerçevesinde? Ben bu gerilimi izah ettim. Bu gerilimi yok sayarsak bizim kültür tarihimizi yok sayarsınız. Ama bu gerilimi iyi anlama çabası entelektüel olarak her zaman yapacağım bir badır. Buradan hareketle bir siyasi tartışma baŐlatmak isterseniz burada cevap veriyorum: Cumhuriyetin kendisi, kavramın kendisi "cumhur" kelimesi, halkın değerlerine ve halkın kendisine hitap etmektedir.

O açıdan ben cumhuriyetin bütün değerlerine sadĐđım. Laiklik ve rasyonalizm akli düŐüncenin perspektifidir, halktan yabancılaŐmanın adı değildir. O anlamda da cumhuriyetin değerlerine burada ettiğim yeminle sadĐđım ama kimse bizim tarihimizi tek perspektifli bir tarih olarak sığ bir zemine indirgemesin.

Benim orada eleŐtirdiĐim kiŐi Huntington'dı. Sizin stnze alınmanız da ayrıca bir yanlıŐ yaklaŐımdır. Huntington'ı eleŐtirdim, eleŐtiriyorum, eleŐtireceĐim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Davutoğlu, konuşmanızı tamamlayınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Devamla) – Çünkü Huntington’u eleştirmekten rahatsız iseniz Türk toplumunu bir “torn country”, bir parçalanmış ülke gibi görüp bunun içinde bir şey görüyorsanız o ayrı ama ben bütün bu aydın birikimine de saygı duyarım. Hepsine saygı duyarım. Biraz önce zikrettiğim Beşir Fuat’a da bir entelektüel olarak, bir aydın olarak saygı duyarım ama o aydın elitizminin halk ile yaşadığı gerilimi de bilirim. Onu etüt etmek benim akademik hayatımın bir parçası. Onu anlayamazsak biz kendi tarihimizi anlayamayız.

“Medeniyet” kavramına gelince, evet, bir kere daha söylüyorum, bizim özgün bir medeniyet birikimimiz vardı. Batı medeniyetinden önce İstanbul vardı, İstanbul’un kültür mirası vardı. Biz onun Batı medeniyetine muhtaç değiliz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama Batı medeniyetine de karşı değiliz. Onu da alırız, ondan da her türlü şeyi alır, yeni bir medeniyet sentezi yaparız. Ben orada Huntington’a diyorum ki: “Benim toplumumu parçalanmış toplum ilan etme. Benim toplumun özgün bir medeniyeti vardı ve özgün bir medeniyeti tekrar kuracak, içinde Batı’nın değerleri olan özgün bir medeniyeti.” Bundan rahatsızsanız tabii siz bilirsiniz (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama ben cumhuriyet değerlerinden rahatsız değilim, bundan sonra da cumhuriyet değerlerini cumhuriyetin ana felsefesine uygun olarak savunmaya devam edeceğim. Her zeminde de isterseniz entelektüel olarak bunu da tartışırım sizinle ama bunu siyasileştirmeyin, entelektüel tartışma olarak yapın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, İç Tüzük madde 69’a göre söz istiyorum.

Sayın Bakanın Huntington hakkındaki yorumlarını, düşüncelerini ben ifade ederken...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RECEP KORAL (İstanbul) – Ne alakası var ya?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

RECEP KORAL (İstanbul) – Ne alakası var, kendi yorumluyor, kendi cevaplıyor!

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, lütfen, bakınız, bir açıklama var.

RECEP KORAL (İstanbul) – Ama biz de burada sabır taşı değiliz ya!

BAŞKAN – Entelektüel bir görüşme oluyor, bundan sıkıntı duymanın bir anlamı yok.

RECEP KORAL (İstanbul) – Sabır taşı mıyız yani, Allah Allah!

BAŞKAN – Arkadaşlar, birkaç dakika kaybetmekle bir şey kaybetmeyiz. Lütfen dinleyelim karşılıklı görüşlerimizi.

RECEP KORAL (İstanbul) – Ne birkaç dakikası canım? Hep birkaç dakika ya.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – O kadar tolerans yok bize gelince!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, nedir tepkiniz? Yani burada bir medeni tartışma yapıyoruz. Bir eleştiri yönelttim, Sayın Bakan çıktı kendine göre cevap verdi, o cevabın bazı bölümlerine ilişkin ilave bir açıklama yapacağım. Yani bu tahammülsüzlüğünüzü doğrusu yadırgıyorum.

ASIM AYKAN (Trabzon) – Sayın Bakan da gelsin size cevap versin, akşama kadar onu konuşun!

BİLGİN PAÇARIZ (Edirne) – Senin kafan basmaz ona!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Şimdi sözlerimi bitireyim. Sayın Bakanın bu “entelektüel tartışma” olarak isimlendirdiği tartışmayı kendisiyle her zaman yaparım ancak Sayın Bakan...

AHMET YENİ (Samsun) – Biraz zor yaparsınız!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar...

AHMET YENİ (Samsun) – Yalnız zor yaparsınız, zor!

VEYSİ KAYNAK (Kahramanmaraş) – Yapa, yapa...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Peki, o ayrı bir konu. Ben Sayın Bakana hitap ediyorum, Sayın Bakan cevap verir.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

AHMET YENİ (Samsun) – Biz de Bakanı çok iyi tanıyoruz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Otel odalarından mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Beni tanıımıyorsunuz sadece Sayın Yeni, beni tanıımıyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakan Huntington'u eleştirir ama Sayın Bakan, lütfen, herhâlde uzun zaman geçtiği için hatırlayamıyor, Huntington'un “Medeniyetler Çatışması” tezini eleştirir ama Türkiye ile ilgili görüşüne sahip çıkar, konu budur. Bakın hâlâ söyleyemiyor.

Şu psikolojik dengesizliğe sahip olan cumhuriyet eliti kimdir? Aydın elit kimdir? Atatürk ve cumhuriyeti kuran, cumhuriyetin fikir önderleri değilse bu psikolojik dengesizlik hâli hangi elite vardır? Bakın bunu cevaplayabilmiş değildir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

...